

8 Çîrok

٨ چیرۆك

a.shiwan@ikurd.com

خوینەری هیژا

ئەو تیکستیانی لێرە دا دە بخوینیتەو گەر تاقت و حەوسە لەی
خویندەو و کات پێو کوشنتان هەبیت ، خۆم
بە چیرۆکی دەزانم بەلام پیناچی لە خانە ی چیرۆکی
هونەری هاوچەرخدا دا بنرین ، من هەر ئەو نەندە
سەلیقم هەبوو و بە شیکە لە میژووی بزوتی ئەدەبی و
هزریم ، هەر بۆیە کە نووسیومە تەو .
زور بەیان لە مڕۆژنامە و گوڤارانە دا : (رەنجی کرێکار ، ولات ،
پێشەنگ ، ئەدەبی کرێکاری ، کوردستانی نوێ) بلاو بوونە تەو .

هه زانفرۆش Herzanfiro

عەزیز نەسین - Turkiya

Ezîz Nesîn

😊 بە یانێیەك خاوەنكار لە ئۆفیسێ كارگە دانیشتبوو، قاوهی فرده كرد، بێتە قولباب
كە سێكی سەروسیما غەمبار خۆ بە ژووردا دەكات:

- ها تووم كارێكم پێسپیریت .

+ چ كارێك دەزانی؟

- (بەراد) ی دەزانم .

+ پێویستمان بە (خەرات) یك هەیه .

- پێنج سال خەراتیم كردوو، پروانامەشم هەیه .

+ بەلام ئەوهی ئێستا زۆر پێویستمانە قالدروستكەرە .

- جائه وه چیه ، به شەرت قالدروست دەگەم .

+ له گەل دارتاشیدا چۆنی؟

- ترست نەبێت، چوار سال دارتاشیم كردوو .

+ (وایت داوای کرپی زۆر دەكات . . .) . . . له راستییدا

پێویستمان بە کرێکار نییه .

- . . . هەرچییهك بفرموی ئامادهم .
- + باشه قایلیم, به لام ده بی ئه وه بزانی پاره ی زیاده نییه , چونکه بو خوت زیاد ی و نامه وی بیکار بیت .
- سو پاس ، زۆرم ناو پت , هەرچی ده ده ی به زیاد بیت .
- + رۆژانه وه ستایهك پینج دیناری ههیه , به لام دوو دینار به تو ده ده بین .
- پازیم .
- + شتیکی تر , گله بی نه که بت و بلی س عاتی کار زۆره .
- خوای ده کرد بیستو چوار س عات ده بوو .
- + ئه وه پش بزانه , شوینی کاره که ته نگو تاریکه .
- هەرچو ئیک بیت قایلیم .
- + دوای مانگیك کار کردن پاره وه رده گری , که زانیمان شاره زا بووی , ئه وسا رۆژانه که ت پیده ده بین .
- چون ده لپی با وا بیت .
- + له سه دا بیستیش له کریکه ت بو ئامیره کان ده شکینریت .
- جا قهیدی چییه !
- + دواشت ده بی , که فاله تیکی چه نده ه زار دیناریشمان بدهیتی وه که ئه ئمینات .
- به سه رچاو , خانوویه کم بو به جیما وه ده یخه مه ره هه وه .
- + که واته پرۆره سه رکار . . .

به چەند چرکە دوای رویشتی کابرای کرێکار, دوو پۆلیسی لۆزەنەرخۆدە کەن به
ژووردا .

■ - کەسیک خۆی کردوووە بیره دا, له شیخانه هه لها تووه, کوا کوپوه چوو . . ؟

- ههلهوو! ئیوه به چیه وه خه ریکن!
 - ئیستا وهك به شیک له چینی کریکاری جیهانی له کوردستان، تازه به تازه سه رگرمی خورپکخستن و پیکهینانی (پارتی) ن.
 - جا به نیازی چین؟
 - به دیهینانی ئازادی، به کسان، حکومتی کریکاری.
 - که واته، ژماره که تا ئام بده ری، تا زوو زوو ته له فوونتان بۆ بکهم. ■
-
- ئهم چیرۆکه نیوهی سه لاجزه نگه نه به عه ره بی نوسیوه تی.

فیرار

Fîrar

🌀 که رۆژانه له خه و پاده بيم، وهك ههركه سينيكي تر نه خوده كيشمه وه، نه بای بال ده دهه، نه چاو هه لده گوفم، نه خاوی ده دهه به سه رشان ومل، ده چم بو ده موجاو شور دنی بهر به لوعه، نه ده چم بو ده ست به ئاو گه یاندن له WC، نه، نه مانه وهی تر که هه ر مروقی به کهم کار یکن، به یانیان پپی هه لده ستن، هیچی ناکه م. جا بو بیکه م؟ نه وانه کار و کرده وهی لاه کی و ناپیوستن، به عه ره بی که مالیاتن و ته ر کم کردوون. بو بیانکه م؟ کاری به به هاتر و گرنگتر هه ن، سه ر ده قی رۆژی پيشکیتريت.

ئه ی چۆن، نه گه ره کی بیهوی وریا خوی بو خه لکی سه ملیتی و بیهوی له چوور تم و گیکه ل و به لای ناگهان به دوور بیت، با چاو له من بکات، ده بی هه موو به یانیه ک له گه ل بوومه لیل و تاریک و روون، گه ر زوو تریش بیت، نه و باشتر، له خه و پرایت. تو را وهسته، خو شپه رزه کردنی بو چیه؟ خه ریکی سه ر دنیا له گه ل خو تا له ئیمه يش ده هیئته وه به ک!! له کونی ده رزیه وه مه روانه دنیا به کی زه به لاح! ناشی جه نابت کریکاری کونکريت که ده لپی مغاوپرن، بیت؟ نه گه ر تو نه وه بیت؟ من و که سانی تر هه مان پيشه مان نییه، یان له وانه به کریکاریکی له و با به ته ی تو نه یین. ئیتر بوچی هانی به یانی زوو هه لسانمان ده ده ی؟

دوای ئەو ، دوای ئەو بە کارهێنانی وشەیی چورتەم و بە لای ناگهان و . . ، مروف له
وشە گەلێکی وادل پێس دە کات ، بیستی خوش نییە . پێ دە چیت که سیکی
سەر بە کۆبەن و پاشەل پێس و گیچە لاوی یان کابرایەکی دوژمندار بیت ! ئە گینا بوچی
ئە و خەو و خوشەیی بە یانی لە کیس خۆ دە دەی ؟ لە خەوی بە یانیان خوشتر هەبە ؟
بە لام ، گەر شتیکیش لە خۆ تا شک دە بەی ؟ وریایی و پارێزەرە وایە ، بیانووت
بە دەستە وەبە ، دە بیت لە هەوڵی چاره یەکی بێج پر دا بیت ، ئە گینا هەر
رۆژی بیت بە تە لە و دە بی ، فلیمت دە سوتی ، نیمە پێش ئە و کات
ئە وە مان لە سەر دە بیت بلین :

کراسم در اچم پێ نە برا .
رمل لێ مە دە ، ئە و قسانەت کەم تا زۆر دروستن ، لە جی خۆیدا یە بە لام ، ئە و گوللانە ،
ئە و تیرانە ، ئە و بەردانە ی کە تە قاندت بە داخە وە نیشانە کە ناپیکتی ، سەریان کرد و
بە حال رووشاندی .

بە هەر حال کە بە یانیان خەو لە خو حەرام دە کەم و لە خو دە زینم ، ئە و نە بی بو
هە و او هە وە س و لە هە و انتە بیت ، تە نھا بو یە ک شت و بو یە ک
مە بە ستە ، دە زانی ئە و شتە چییە ؟

پیش در کاندنی ، ئیستا دە زانم چی لە میشکنا دە سوورپی ، گالتهت بە و قسانە دیت ،
گرنگ نییە ، هەر چی دە لێ بیلی هە قەم بە سەر تە وە نییە ، گەردنت ئازاد بیت ، لە
پیاو تە خۆ تە .

ئەوشتەى وا شپرزەى کردووم خوومه ، تەنى خوومه . ئەزانى خووم مانای چى ؟ یەعنى
ژيان وزینده گیم ، ژيانى مال و منالوه کانم ، زینده گى خزم و کەس و کار ، ژيانى دووست و
ناسیاو . له پینا و زیندوو مانه وه هەر چى توانا هه بێ خەر جى ده کم .

که واته ، پیم نالیی خهوى بى مانا چیه و چ مانابه کى هه به ؟ کامیان له تاي تەرازوو ،
قورس و لاسهنگ ده بى ؟ ژيان گەر ناخوشیش بیت له گەل مەرگدا
بهراورد ناکریت . بو خوشت ده زانى خهوى به یانیاں جوړیکه له
مردن ؟ حاشا له روت کهر به که ریتی خووى ده زانى کامیان قورس و
به به هابه و کامیان هه لده بژدیت ؟ باو کى باو کم وه هایش نا ، که مئى
ره حم !

چیم بێر بوو . . . چى . . . چى ؟ هه ره له نا و نوینه کان ده ره فر تيمه ده ره وه ، به ره و په نجه ره
ده چم ، که ده پروانى به سه ره حه وشه بچکوله و سه رجاده که دا ،
ماله که مان له شوینیکى به رزه لکه و تووه . . له مه پشدا له وان هه
توانجم لى بدهى ، بلیى :

ئها . . . !

دلّت ختوره نه کات ، ده وله مند نیم ، له خانووى چه ند نهو میشدا نیم و کر چیم ،
کرینکارینکى ده ر کراو و بیکارم . . تو واز بینه با بو تى ته واو بکم ، بهم شته لاوه کیانه وه
خه ریکم مه که . . له کویدا بووم . . ئا ؛

خانوو که ده پروانى به سه رجاده شه سستیه باز نه پیه کهى ده وره ی شار ، زور به ئاسانى
ئەم سهرو ئەوسه رى ده بئیریت . به لام ، به سه ر کردنیک و تیروانینیک

دلم ئاوناخوانه وه، ناچار ده بچمه هه وشه كه، له هه ساره كه وه مل
دریژده كه م، به ملاوئه ولادا به ديقه ته وه جاده كه به چا و داده بیژم .
كه بۆم ده رده كه ویت كه ش سازگار و ئارامه و میشووله ی نییه، گهره ك و جاده كه
به چه ته و له جل به له كه به كه كانی حكومهت داگیر نه كراوه و نه ته نراوه . ئه و كات
داده سه كینیم و ئاسایی ده ببه وه .
ئینجا وه ك پیکى عاره ق جامولكه به كه ئا و به خووشى ئه وانهى وه ك خووم له ترسى
حكومهت خه و بیان لیزراوه و هه رام بووه، هه لده دهم . بۆ ئه وه ی
هه رچى خه له و خه وینلی شه و ی رابردوو هه به راییلیت ؛
ئهم ژه مه ییش تییرمان خوارد، خوا . . بۆ جار پیکى تر ■

1991.3.6

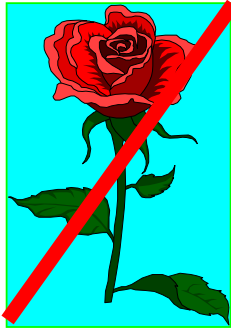
گولچاندن، بیهیه!

Gul çandn, bive ye !

❌ له تایی چوونه سهرئاو کردن، به پهنجهی دوشاومزهی دهسته راست، بهک دوو جار ژندمه هاوزیندانه نووستووهم.

بهخه بهر هات، له شوینی خوئی چوار مشقی دانیشت، بهههردوو پشتی دهستی کهوته هه لگوفتی چاوو بروره شه کانی .
دهمیکه نووستووی، وهختی دهست بهئاو گه یاندنه .

هه لئه سایه سهرپی و پروات، له سه رخو به مهره وه پرووی ده می تیکردم، وتی :
- لیت تیکدام، خه وم ده بینی ؛ پینکه وه بووین، ههروهک به عسی دوا براو گه رابیته وه و ابوو . مه فزه ی سار باز و ئاسایش و جهیشی شه عی بههه موو

شوینیکدا بلاو بوونه وه، به ربوونه گیانی
خه لکی . داوای پیناسیان ده کرد، پیر و گه نجیان
ده گرت .

زور سهیر بوو، تارمایی ئاسا نه یان ده بینن، به بهر ده میاندا
ره تده بووین لیان نه ده پرسین . به سه ر شوسته ی شه قامه
گشتیه کانداهه رویشین، تو دانه نه ویته وه له نیو چاله
هه لکه ندراره کانی که نار شوسته کان گول ئا . . گولت ده رواند .
توزی رامام، هیچم بو نه مایه وه، نه وه نه بیت بلیم :

- وایه, حکومت هه رگیز له گه‌ل چاندنی گولیکدا نه بووه , خه‌لکی سه‌ر به‌خویانه
بیچینیت !!

- بو‌خوشت باش ده‌زانی له‌سه‌ر چاندنی گولی راستی خزیندراومه‌ته ئیره‌کانی ■
1996.5.1

ئەوسا = ئێستا

Ewsa = Êsta

✂ لە دائیڕە تووشم بە تووشی چەنە بازیکەو بوو؛ کابرای هاوژوو بە پرسم
وخت و ساتی بۆنییە، لە کاتی ئەوراق خستە نیو دۆسییە جوړاو جوړو
هەمەرەنگەکان، لە کاتی دانیشتن، لە کاتی دادەمی چیکەنە ئاسا هەژدە هەژدە
قسە فرێدە دا .

بە شتیکیشەو ئێتر ئەو بابەتە گەرزوڕ بێناپەخیش بیت گرتی، هەتا لە بنویخ
دەربنەهێتی وازی لێناهییت، هەمەلایەنە بەر حەملەمی دەدا . وەك
هێلکەمی پاککراو دەیحانە بەردەست و دەلی:

– فەرموو بیخۆ .

ئەم هەتیوێ چیرۆکنووس بوایە نرخێ تەواو نەدەبوو .
خووبەکی قوڕ و ناجایزی هەبە، کە قسەمی دامەزراند دیکتاتۆر بە قوڵە پێی ناگات،
حەپولکی کەس نادات، ناھیلی فزە لە دەم بیته دەرەو، پرسیار دەکات، پرسیارم بو
دەکات، پرسیاریان بو دەکات، هەر خووشی وەلام بە هەموو دەداتەو .
داری واهەبە، دەمەوێت یاخی بێم و رچە بشکینم، لە نیوان دێرێک و دێرێکدا یا
هەنایە هەلکیشانیک، کۆکەبەک، پزیمینیکدا تەنھا بو خویی چچیشت، بەلێ، بەلێ، یان
ئا . . . ئا . . . و سەر لە فاندینک و ئم . . ئمیککی بۆ بکەم، کەچی ناھیلیت . . . پەکووچ
بەلایە کە !

به لَام، وه لَلاهێ مرووف راستیش بَلِیت، وه کی ده لَین با قسه یه کیش بو دزان بکهین،
زور جار قسه و باسه کانی هینده راستگویانه و به تام وله زه ته وه
ده گپراهه وه، نه که هه ر خوم، به لکو وه هینتی که سانی تریش بیستن:
(. . . له زه مانی حکومه تی (عه ره بان) دا وه زعم شوکر زور باش بو، له مالدا
هیچم کهم نه بو؛ یه خچال، دو واتم هه بو یه کی مه زن یه کی بچووک، بیجگه له
جمیده . ده روودراوسی گیانکیان به ئیمه بو، با به تی زستانه ی وه که ته ماته باینجان
بامیه و . . . یان بو ده هینا و ده خسته ناوی .

دوو دانه ته له فیزیۆنی شاشه 17، 16 یه کی رهنگی و یه کی ره شوسپی . رادیۆی
ناشنالی 5 مه وچ، له گه ل رادیۆ ته سجیلی ستریۆی مکه به ره گوره . له و گه ره که دا
یه کهم مال بووین که سالۆنی نوێمان هه بوو بیته . ئای، دهستی شکاوم چ مالو حالیکم
هه بوو .

له پاره ده پرسی؟ نه وه نده هه زاری نووستووم له مالدا و چه نده زاری کیش له ملاو
له و لاله ئیشی گوره و گچکه دا بوو . به فشه نه بیته، به نده یه کهم کهس بوو فلان مۆدیلی
سه یاره ی هینایه سه یمانیه وه، نه و سه یارانه ی له ژیرمدا بوون له ژماره نایه ن .
خانوو ه کهم بو نالیته؟ رپواری نه شاره زا به کولاندا برۆشتابه، هه تا دوور
ده که و ته وه سه پیری دیکور و نه خش و نیگاره کانی ده کرد .

له گه ل ئیوارانم لیداده هات، له نیۆ چینه نی حه وشه دا، میزه مه ره نگ به مه شرووبات
و مه زه و مریشک و . . . ده راز پراهه وه، تا دره نگ وه خت

به سه پرکردنی ته له فیزونه وه داده نیشتم، ده مڅوارد و ده مڅوارد وه،
مه ست و بیئاگا، شام به سه پان رانه ده گرت .
ئای، له ورژانه دا دۆست و ئه حباب، خزم و کەس و کار له ده ورم زۆر بوون!
خوانه کا منالیکم په نجه په کی گهرم بووايه، چهند دکۆریان بو مالله وه ده هیتا په سه پیری .
هی وایان تیا بوو له برا تر، له خوشک خوشکتر بوون بۆم .
هیتده سهردان و هاتوو چوو میوان و میوانداری گهرم و گوور بوو، ههر مه پرسه!
زۆرجار بیزاریان ده کردم، ناچار خۆم ده دزیه وه
ئیی هییی، نازانم چیت بۆ وه گێرم، گهر به وردی ئه و سهرده مهت بۆ یاس بکه مه وه ک
حیکایه تی میشی لیدیت یان له حیکایه تی رۆسته م وزۆراب درێژتر ده بیت .
له دوای راپه رین، ورد تر له کوره وه که دا گلۆلم که وته لیژی، بارم لاسه نگ بوو، قَلپ
بوومه وه . که هاتینه وه چیمان بینی؛ سه پر ده کهین مال جوان و به ته میز گسکی
لیدراوه . ئه و کات مانای راسته قینه ی رپرپه رپرینم بۆ ده رکهوت!
ئه وه ی رقت لینه تی، بلی یاخوا به ده ردی من چیت . ئیتر له و کاته وه تا بیت سووکاتم
له ده ست ده بیته وه و به قووردا ده چم، ههر چی ده کهم خۆم بۆ
ناگیرته وه جا به چی؟ سه رچاوه ی بژبۆیم مه عاشه تره به،
خۆت باش ده زانی به شی هیچ ناکات .
ئه وه ی کوشتمی ئه وانیه تا دوینی هه له که سه مایان بوو به ده ورما، بر واده که ی که
له بازار ده یانینم، ههر چا و عافل ده کهم به یی سلاو لیکردن به لامدا فرته ی بۆ ده کهن . .

وازم لیبهینه و وهره بکۆژه، ئەم دنیا به چەند دڵرەق و بیۆه فایه . ئاخرا ناهاه قمه نه فرهت
وجنیۆ به دار و بهرد و هه موو شتیك ئە دەم . خۆزگه به پار ده خوازم؟
وه زع و به سه رهاتم ئا و ابو، ئەی تو خوا پیم نالییت تو چون بووی؟ (. . .)
وای ده زانی، داده نیشم کا تزمیریک بو ده رپسم، ژبانی خۆم له یهك دێردا پیووت:
- بهنده، ئەوسا و ئیستا هه ر نه بوو بووم! ■

پاره...!

Pare...!

🌸 به یانییه وله خه وهه لساوه، سپیاله کانی له بهر کردووہ . . لئفہ که ی پیا ده ده یتہ وه :
(ئاه، چی ده بوو، هه میشه له ئامیزیدا بوومايه !؟)
بو دوا دار ئاوری لیده ده یتہ وه . پاش که میکس دیکه ده گه یتہ جی! زور دوور نییه
هه موویه ک دوو هه نگا ویکه . دنیا تاریک و پروونه، تاک و ته را خه لکی به ده ره وهن . کره
با به ک باوه شت پیا ده کات : ئاهیکت پیا دیتہ وه و خوشییه کی شار اوه ده ست له ملانت
ده بیت، ئازاری ماسولکه کان ده ره وه وه .
ئیسنا، له چایخانه که دایی، قوری و پیاله و وه جاغ و ته پله که باریکه دارینه کان به شینه بی
دین به ده سه وه . . کریکارینکی به دلە شین، پیره پیاوی، ئه فه ندییه ک
خویان ده که ن به چاخانه که دا و چایی هیشتا پینه گه یشتووہ .
که له ده ورو پشتت وردده یتہ وه، بروسکه ئاسا چهنه خاتیره به ک به میشکندا گوزهر
ده که ن ؛
ئهم شویننه جوگه ئاسا بی ئوقره یه، هه رده م له نوی بوونه وه دایه، جینزه رگه ی
هه مووانیشه
قوریه چاکه به سه ر ده که یتہ وه، زوری نه ماوه . . به چهنه پهمپیک په ره میزی ژیر
سه ماوه ری ئاوه که جوش ده ده یت . . به ئسفنجیک رووی ته پله که کان ده سه ریت .

ئیسنا توژیکی تر، تهنق و هسات به مه نجه لیک ماستی خو مالی گه وره وه ده گاته

جی .

بو چرکه ساتیک پیشها تیک ده به پرنی بو شوینیکی دی پاش دوکان داخست ملی

رینگا ده گرم، ماله وه خو ت بگره هاتمه وه . . هه رله ده رگاوه

ده رده که وم تامه گیان به ره و پیرم دیت، به زه رده خه نه وه :

- به م زوانه ده بم به دایک .

ته نها نه وه م به سه ، له خو شی و شادیدا با وه شی پیاده که م و ته ند ده بنوسیتیم

به خو مه وه . . ما چیککی قول به گونای ده به خشم، نه وکات هه رچی ماندوو به تی روژ

هه به له له شم ده رده چیت

- ئه ، ژیان چه ند خو شه وستی)

- نه و ماسته م لیبگره .

وه سات هه ناسه ی سوار بووه ، به ره و پیری ده چیت و مه نجه له ماسته پینج شه ش

کیلویبه که ی لیوه رده گریت، نه پوسیت :

- خو شته کان ناماده به ؟

- هه مو و شت به دلی تو به ، توژیک ده بیی چا که م پالا و تووه .

وه ستا ، ده چیت به لای کردنه وه ی مه نجه له ماسته که وه ، تویش ده ست به هه ل سووران

ده که بی ؛ چایه ک بو نه و ، چایه کی تر ، چا و ماستیک بو نه م ، چا و تا و یک

بو نه و بهر ، ئا ، ئا و هه خه ریککی ده که وینه هه وای خو ته وه ،

له ده ره وه بیش دنیا به رگی رووناکی پوشیوه .

- چایه کم بده ری، بایه م سهه ر تو یژه وه بیخوم .
چایه ك تیده كه یت و له سهه ر ته په له كی به ر ده می داده نییت و ده ته ویت بو به ر ده م
وه جاغه بگه ریته وه ؛
- کورم ئەمه ویت په ك دوو قسه بکهین .
- !.....

که له ته نیشته وه داده نیشیت، به میهره وه ده ست له بهر شانت داده نیی :
- کوری خوم خوا ده ست به بالاته وه بگریت، زور لیت رازیم، پیم ناخوشه له ده ستم
ده رچی . هه ر تو ی فریای ئیره ده که ویت، به بی تو چایخانه که هه ل سو رانی گرانه
پیاوی چاکبه له که لی شه یان و ره خوار، چی ده بیته له هه شت کات ئیمیر کار بکه می .
- (. . . پروات، نازانم چیبیکه م؟ مشته ریبه کاتم نیوه ده ته کینه وه، بیشی که م به دوو
شاگرد، ده ری نه هییت ! . . .)
- (. . باش هه ل مده، هه تا ملم ده شکینیت . .)
وه ستا گیان، دوو باره ی ده که مه وه، له سبای سالخانه وه تا نیوه شه و مه عقوول نییه .
خو به ر د نیم منیش وه كه نه و عاله مه پیوستم به پشو وه هه به . .
پاره هه موو شتیک نییه، خو دنیا هه ر چایخانه و ماله وه نییه . ئەمه گه رانیکه،
سینه مایه که، بینینی په ك دوو برادر و ناسیا ویکه، چوون بو سه ر چناریکه
په ك دوو پروژی تر مؤله تت هه به، باش بیری لییکه ره وه، خو ت ده یزانی من هیچم نییه و
زه ره نا که م ■

به ديل

Bedîl

❖ به دله به كى ره ننگ شين، له وانى به زورى كرىكارانى دائيره ده وله تيبه كان به كاریده هیتن، له بهر دا بوو . به دله كه توژاوى و پيس نه بوایه یان به هووى تیشكى خور و شتى زور كال نه بوایه ته وه، له وانى بوو بووترى؛ ئەم كارایه ی واله بهرانبه رماندايه و خه ريكى نان و ماست خوار دنه، كرىكارى به كى له دائيره كانى ئەم نزيكانه به . جاكى ده لى وايه؟ ئەى ته وه نه بوو، چهند سات له مه و بهر به دەم فر كردنى چاييه كه وه، به كرىكاره كه ی هاورپى، وت:

- كارای ئەفەنى پيكي په پیدانه كات، هيج به كو نكریت مسه له حه كه ناكريت .
- جا حه ز ناكه يت، ئەبى به ئيشى دوو روژ .
- قايلم، راسته كرىكاره به لام، گو مانم ماوه وههيه . . له وه ئەچى كرىكارى دائيره بى . بوئه و گو مانه له جيبى خویدا نه بى؟

من ده ليم كرىكارى دائيره به، به بى خواستى خوئى مؤله تى پانزه روژى سالانه ی پیدراوه، خو ناشكورى نه بى هه مووشت بووه به زور وهه ره شوو . .

يان كى ده لى له و كه سانه نيبه به ناوى فييز و زياده وه له كار ده ر كراوه؟ ئەى بو شتىكى تر نه بى و نالىي؛ ئەم كارایه له و كرىكارانه به به خزمه تى پانزه سالیيه وه به پاره به كى فره كه مى په نجا دینارى خانه نشین كراوه، ده ر كرىكارى به ئەده بانه به ! وا ئیستا ها تووه ملی بهم جوړه كرىكاریه داوه .

- به مەمی تو دە یلئیت، کابرا کۆنه کرێکاری دائیره بووه و ئیستا لیکه وتوو؟
- بەلێ، بەلێ دۆزیتەوه و پیکات، ئەگیننا بە دەگمەن نەبێ کەمی کرێکاری بیناسازی بەدەلی والە بەر دە کەن؟
- وەک باوه و عاده تی کۆنه، زیاتر جلو بەرگی کوردی، ئیتر بە پێی وەر ز دە گۆرێ، بەهار و هاوینان بە زۆری شەروال و کراس، پایز و زستانانیش بلوس و قەمسەله و چاکە تە شرە له بەر دە کرێت .
- یاخواست نە کە وێتە سەر دە مت، بە بن و بیخ دە رینه هێتی واز نا هێتیت!
- دە بە سییه تی، بە سەر هیش بی سەر مه .
- فەر موو، فەر موو . . .
- درێژ دادری ناوی، بە چیه وه خەریکی؟ باسی چیم بو دە کەمی؟ بە دلە شینه، بە دلە سووره، یان هەر چ رهنگیکی تره . ئە تە وی بیسه لیتی سەر بە فالانه و فیساره دائیره بووه، یان نە بووه! ئە و بیانوانه گرنگ و گرنگیش نین .
- ئە وه چیه، مه تە لم لێدا ده هێتی یان بە ره مز قسه ده کەمی؟
- هیچیان نییه، یزانە چی دە لیم؛ ئە وهی لیم رو شنه وهک روژی رووناك، ئیستا ئەم کابرایه کرێکاره کرێکار، بە ره چه له کیشش کرێکاره، نەك خوێ، کوری کوره کەشی کرێکار ده رده چیت .
- ئەم داوه ری و قتا یانه چین، تو چووزانی، ناشی بیناسی؟!
- ئە گەر بهیلت بو تی روون ده که مه وه، هەر چه نده بە ده رده کەمی تو ده چم، درێژه ی بێ
- دە دە م .

- یه لالا گوپی مه ده ری، نان و پیاز نیکمان پینکوهه خوار دووه . مانگه شه و سه ره ئیواره
دیاره . باش سهیری بکه , سهیری پرو سه و سیمای بکه , چی
ده بینی ؟ ئه کریت ته مه نی به چه ند سال بقه بلتیریت ؟
تو بلی سی سال , من ده لیم که متریش , ئه گهر بر و نا که ی , داوای پیناسه که ی لیده که ی .
- نه بابه , پیویست ناکات .
- جا گه نجیکی وا گوناح نیه , مووی سه و وریش و سمیلی ماشو برنج بو بیت ؟ سیمای
پیری ته تی هه ره له ئیستا وه لیده ره که ویت ؟
- له وانیه بلیی مهرج نیه . ئی باشه , بو دیکه ت ناده یته چاوه به قولاً چووه کانی ؟ سپینه ی
چاوی مه یله وزه رده گوشتی زیاده , وه ک تانه یه ک وایه تیکه ل به ره شایی
چاوی بووه , زوری نه ماوه بگا ته یلیله کانی !
- کوره ئه مانه ییش قه ینا کات , ئه ی ده مو چاوی قوپا و سووتا و وه لقر چاوی به رخو ر
ره شدا گه راوییه که ی بو نالیی , ده لئی (عه ره ب) انه !
- با به س بیت , درێژ دادری ناو بیت , وا بروات لقو پو پی لیده بیتنه وه . شتی گرنگتر له ئارادا
هه یه په یمان پینه بردووه , خو له قه ره نه درا وه .
- که واته , ئه م قسانه ی تا ئیستا پوچ و بیبایه خ و چه نه بازی بوون ؟
- نا نه خیر , زور به رزن , به س , ئیمه پر سیاری ئه وه مان نه کردووه , ئه م کر بکاره چو ن له م
دنیا یه گه یشتو وه ؟ چو ن بیر ده کاته وه ؟ دنیا یه کی چو نی گه ره که ؟
- خو زگه بمتوانیا یه بچو و مایه ته دل و ده رو و نییه وه , هه ست و نه ستیم بزانیایه ؟

- جا بو خۆت ماندوو ده که می؟ قسه کانی ماوه بهك له مه و بهری، که له گهڵ هاوړی
کریکاره کهیدا ده یکرد، هه رچه نده پچر پچر بوو، باش گویم لى نه بوو بیر ده هیتمه وه:
(. بوئه وان هه بووین . . به سه رمانا پرانن . . هه رچی په تپه تی دنیا په پیمانی
بکه ن) هه ناسه په کی قولی هه لکیشا، به وپه ری رق و
بیزاریه وه، درپژهی به قسان دا:

(. ئاخ، ئه ترسم بمرم و ئه و ئا و اتمه م نه په ته دی) هاوړیکه ی لپی پرسى:
- ئاواتی چی؟

- ئاواتمه، په که په که ی ئه و ده و له مه ندانه، وهك چۆن بیست ساله هه ژاری ده چیژم،
بیست ساله هه ژار بکر دایه)

ئه و ده له بهر عه یبه نه بوایه، ده چووم نا و چه وانیم ماچ ده کرد، پیم ده ووت:
- هه ی ئافه رین، به راستی سه ر ناسی، ده زانیت کنی دوژمنته .

- ئه ی بو نا؟ جوانه زۆر ژور جوانه، هه قی خو په تی له وه زیاتر و زیاتریش بلیت، گه ر
کویره وه ری و مهینه تی تا سه ر ئیسک و پروسک رۆنه چوو بیت، قسه ی
واده کات؟ به لام

- ئوهووو! به لامیکت دایه وه به ته نگه یدا . . تۆ قهت ئاقل ناییت!

- بزانه ئه لیم چی . . خراپم وت، شتیکم وت دژی ئه و بوو، ده مم سوپر بکه، هه زار
شه قم تپه لده، هاوړپیه تیم مه که . . به کوردی و کورتی، ده پرسم:

- ئایا هه موو چوون بهك و به کسان نه بین چاکتر نییه؟ ■

ئایار 1991

بیکار!

Bêkar

📌 له بازاری ساردوسر و بیبره وی کار - مهیدانی کرپیکارانی بیناسازی - وهك ئەو سه دهها مروفه بیکارانهی تر, پراوه ستاو, ناماده و چاوه پروانی وه ستایهك ئیتر هر وه ستایهك = وه ستای بهرد و بلوك, وه ستای گه چکاری, وه ستای له بئغ = بیت, ناسیاو بیت باشتر, یان هر كه سیکی کرپاری دیکه بیت, ده کرد, تا خو پیشان بدهم, ئی به لكوو ئەو کالادا نسقه هر زانه هاه بی هه به, بیفرۆشم و بیکار نه میتمه وه .

له مەراق ئەوه دا بووم, ئە گەر ها توو ئەم به یانییه وه ستایهك یان كه سیك پهیدا نه بوو بمبا بوئیش, چی بکه م?

ئەوکات بیکار و ده سته تال, ریویاسا ده بیت لۆزه لۆزه به ره و مال بجه وه ! ئەمەیش ئەستمه و نابیت .

پوژانیکی رهش تیکه و تووین, له بازار ده ست ده ده بته هر چ شتیك وهك مار پیته وه ده دا ! من ده لیم دوو قات, تو بلی سی چوار قات نرخیی پیوستیه کانی ژیان بهرز بوونه ته وه !

ته نیا کرپی ئیمه نه بیت ! ئەوه بو دوو سال ده چیت له شوینی خویدا چه قسوه , با به خوله په تی و له سه ر پشتی کیسه له شهش و نیو حهوت دیناره ! ! ؟

... کی ده لیت سبهینی باران ناباریت ؟ خو که داشی کرد, وه ستان له مه زه پیدا نیه ! دوو سی پوژ ده خایه نیت و ده مانخزینته کونجی مال ! گووی

بارانیش به سه زمان, سوودی هه بووايه نه ده باری. پارو پزار خه لکی
ده ره وه بو خه له وخه زمان پپو بیستیان به باران بوو, خیر وخیر اتیان
ده کرد, که چی هیئنده نه باری, خوا بلی به هه ق!
جا تازه باران بو کئی بباریت؟ بو دیهات ما؟ جووتیار ما؟ کشتو کال ما؟ هه موو پاکو
دران, وه که سه ن زیره که ده لیت:
بایه قووش تیایدا کردووه هیلاننه!!
کرێکارێک که چه نده ها رۆژ له زۆر بینا به به که وه کارمان کردووه, لیم نزیك بووه و زۆر
به گه رمی چاکو چوونی له گه لدا کردم, چاکو چوونیه کی وا که سه رتا پا مه رایبی و خو بردنه
پیشه وهی ده گه یاند.
ئیسئا واده زانیت وه که رۆژانی له مه وه بهر بو بردنی کرێکارها توومه ته مه یدان. چوونی
بوچووم هه روا ده رچوو, کاتی پرسی:
- وه سئا تازاد ده لپی به دوای کرێکاردا ها تووی?
ته رقبو ونه وه, شه رمه زاری خووم به زه رده خه یه که شارده وه, راستوره وان کردم
ده ستییه وه:
- کاک بارام ده میکه بیئیشم, وه ستایی نییه. ته مپرو وه که تو بو کرێکاری ها تووم.
کاک بارامی ناشنام ته وه له می بو په یدا کردنی رۆژکارێک به ته ما بووله ناوچه وانی منه وه
ده ستی بکه ویتو بوش ده رچوو. بو یه له ژیر لیوه وه:
که واته, هیچیکی وت و وه رسوورا, زۆر له سه رخو گه رایه وه به رده م ده رابه که
ئیسئا له وانه به له دلی خویدا گالته م پینکات, بلیت:

- پێف له موه ستایه, کۆلکه, و پستاوه نهک وهستا
کاک بارام گالتهی چیم پێده کهیت؟! ئەهێ ئه وه نییه, یه خهت پێگر تووم تا بتبهم بۆ کار . .
پیم نالییت ئەم به خه گرتنه مانای چی؟ ئیش کزی نه بییت هیچی تر نییه
رووی زه مانه رهش بییت, ئەلێی چی, عه یه نییه, وه ستایی نا کرێکاری, گرن گه
وه ستانه, خوێت باشده زانی رۆژ به رۆژ کار نه کهین نییه مجۆین
ئاخر کاکێ خووم بۆ تانه و ته شه رم لێده دهی؟ قابیله هه ز به م وه زعه بکه م؟ وا بروات
خراپتر مان به سه ر دێت, هیشتا له کۆیمان به لام, . .
به ده نگی به ر زها وارم لێکرد:
- کاک بارام, ئەگه ئیش هه بوو ئاگات لیمان بییت, ئاگامان لییت ده بییت.
بیئه وهی سه یرم بکات له سه رخۆ, وه لامیدا یه وه:
- خوا ده کا ده یی, ئاسانه ■

شووړا . .

ûra ..

📌 کابرایه کی بیکار و بهرگشروڼه، وهختیک به لای چیشتهخانه په کدا تیپه ری،
بیروکه به کی بو هات؛
پرووی له منالی خاوهن چیشتهخانه نا، که له وکاته دا بهر ښکوت له سهر ده غیله که بوو،
وتی:

- زورم برسیه توژیک چیشتم پینادهی؟
- ناویرم باو کم لیم ته دات!
- نهی ده هیلیی، نه مانه بده مه بهر هه لای مه نجه له چیشته که؟
- منال له نیوان ناگرو تاودا یما بوو . . . به نابه دلای سهری رازی بوونی بوشل کرد . . .
- کابرا نانی دابوو، نه دابوو بهر هه لای چیشته که، هه روه کموو
- هه لپروز کینریت، باو کی منال سهر و ساختی به ده رکه وت، به و دیمه نه
- ده هری بوو، چاوی په ریبه پشتی سهر . . گورگناسا په لاماری دا و
- مه چه کی کابرای گرت:
- گرتی، هه ی دز، سوال کهر خوار دینی . .
- ئیر پهااته خوار هه رچی قسه ی نه شیاو جنیوی پیس له فهره نگی میشکیداهه بوو،
- به سهریدا هه لپشت، کارنکی وای کرد نه بیته وه!

لهوئى، لهشورا، ههلسووراوان ورد گوڤيان له شىكاهىتى خاوهن چىشتخانه گرت . .
لهماوهى كار كردنينا چهندهها كيشه وگرفت چاره كردبوو، بهلام
تووشى شىكاهى تىكى ترا تىجد د كومىدى وانهبوونهوه .
بهمه بهستى دوزينه وهى رىگا چاره كى گونجاو، ههلسووراوان كو بوونه وهى كى به په له بيان
چى كرد

- بلى تاي ته رازووبه لاي كام لادا بشكىته وه؟
- بىگومان به لاي كا براى خاوهن چىشتخانه دا .
- نه گهر وايت، ره حمهت له كهفن دز!

*

*

ههلسووراوانك پرووى ده مى له كا براى خاوهن ههق كرد، وتى :
- ناكريت له جياتى نه وه ههقه كهى بدهين ؟
به نابه دلييه وه، وتى :

- نه خىر، خو ئيوه دز نين! ههقم له لاي نه وه .
- ههلسووراوانكى دى، له كا براى بىكارى پرسى :
- تو، هه ره هىچ پاره به كت بى نيه ؟
- يهك ديناى ناسن !

له گىرفانى شهرواله كهيدا تاك دىناره كهى ده رهيتا وداى به ههلسووراوه شوراييه كه .
ئه وىش لى وهرگرت، له جياتى نه وهى بىدابه دهستى، هه لىدابه سهر
زه وويه كاسيه كه، وتى :

- لێی خوش بهه , وهك ده بینی هه ره ئه وهی پێیه .
مه تهه مێیه كه , له دلی خویدا وتی :
- (له هیچ باشته . .) و نوشتایه وه دیناره كه هه لگرته وه , هه لسورا وه شورا یه كه
به په له دیناره كه ی هه لگرته وه و نه یه یشت بیا , وتی :
- پاك له پاك , ئه وه هه قه كه ی بوو .
- یه عنی چی ؟ بوگالته چی ئیوم ؟ !
- نه خیر , ئه ی تۆ له بری هه لاوی چیشته , داوا ی پاره ده كه بت , ئه ویش له بری پاره
زره كه یته پێه دا . . ده برۆ به خیر چی . .
- خاوه ن چیشته خاوه نه هری بوو , هه ره وه نه بوو له داخا نه ته قیت , به بۆله بۆل و
خوته خوته وه ملی ده رگای ده ره وه ی گرت :
- ملم بشكایه و نه هاتمایه , خوا هه زار عه داله تی وا بپریت .

كانوونی دووهم 1992